

Beste schapen- en/of geitenhouder,

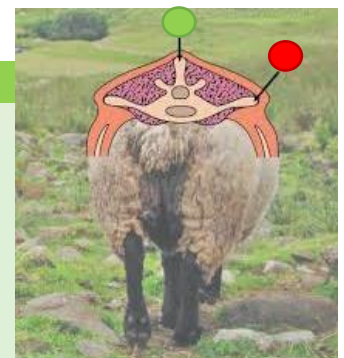
De dagen zijn weer korter, de zomer is voorbij. Inmiddels is het dekseizoen in volle gang. **Een goed lammerseizoen begint bij een goed dekseizoen!** Het is nu het moment om nog een keer goed naar je koppel te kijken. Welke dieren zijn geschikt om mee verder te fokken? Is het nodig individuele dieren bij te sturen?

Vóór het toevoegen van een ram/bok, is het belangrijk om te controleren of het dier nog een gaaf uier heeft dat in staat is melk te produceren om de toekomstige lammeren te kunnen voeden. Ook het gebit dient in orde te zijn. Als het dier in staat is voer op te nemen, worden de lammeren en aanstaande moeder netjes onderhouden tijdens de dracht- en melkperiode. Verder dient het beenwerk gecontroleerd te worden; zijn er geen zichtbare afwijkingen aan de klauwen en gewrichten? Gebruikt de ooi/geit haar vier poten?

Ook de conditie van de ooi/geit ten tijde van het dekken speelt een belangrijke rol. Te vette dan wel te magere dieren worden veelal slecht drachtig. Bij schapen en geiten is de conditie goed te beoordelen met behulp van een conditiescore (BCS). Dit is een numeriek score systeem van 1-5 (zie kader). Idealiter wordt gestreeft naar een conditiescore van 3-3.5 aan het begin van de dekperiode bij schapen en 2.5-3 bij geiten.

Body Conditie Score voor schapen/geiten

Score 1	Dwars- en doornuitsteeksels zijn scherp voelbaar. U kunt de vingers tussen de dwarsuitsteeksels leggen.
Score 2	De dwars- en doornuitsteeksels zijn voelbaar. Met enige moeite kunt u de vingers onder de dwarsuitsteeksels leggen.
Score 3	Dwars- en doornuitsteeksels zijn als zachte verhevenheden voelbaar. De dwarsuitsteeksels zijn vlak en goed bedekt, flinke druk is nodig om de einden te voelen. De rugspieruimte is gevuld met een lichte vetdekking.
Score 4	Dwarsuitsteeksels zijn niet meer voelbaar. Doornuitsteeksels zijn voelbaar in een dal in de lengte van de rug.
Score 5	Dwars- en doornuitsteeksels zijn beide niet meer voelbaar. Ook de ribben en staartinplanting kunnen met veel vet bedekt zijn.

- : dwarsuitsteeksel
- : doornuitsteeksel

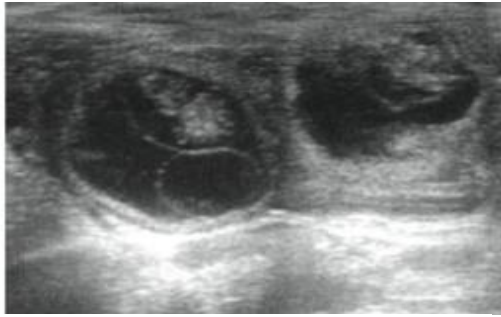

Naast kwalitatief goed ruwvoer, is de mineralenvoorziening essentieel tijdens de dek- en drachtperiode. Een goede voorziening van mineralen en vitamines bevordert de vruchtbaarheid bij schapen en geiten, maar ook de weerstand en levensvatbaarheid van het toekomstige lam. Het is zodoende verstandig uw ruwvoer te analyseren. Afhankelijk van de uitslag, kunt u op maat mineralen bijvoeren! Dit is specifiek voor de elementen koper, cobalt en selenium van belang. Tussen verschillende schapenrassen, is er een enorm verschil in koperbehoefte. Zo is de Texelaar erg gevoelig voor kopervergiftiging, terwijl zich bij het Finse landschaap veelal een kopergebrek voordoet.

Nb. Voor het monitoren van de mineralenvoorziening binnen de koppel, is het mogelijk om bij een aantal willekeurige dieren bloedonderzoek te doen.

Drachtigheidsonderzoek

Tweelingdracht; 40 dagen na dekken

Tussen 40-90 dagen na het dekken, zijn schapen en geiten het beste te scannen op dracht. Dan is namelijk het vruchtje het beste in beeld te brengen en kan makkelijker het aantal lammeren geteld worden. Na 90 dagen zijn de vruchten reeds te groot.

Enkele voordelen van scannen zijn: guste dieren uitsluiten, in het geval van meerlingdracht bijvoeren (preventie slepende- en/of melkziekte) en beter toezicht op de drachtige dieren ten tijde lammeren.

Wilt u uw schapen/geiten laten scannen op dracht, neem dan telefonisch contact op met de praktijk.

Ter voorbereiding op het drachtigheidsonderzoek is het verstandig de dieren op te stallen en 12 uur van te voren te laten vasten of zeer matig te voeren. Hierdoor drukt de pens minder op de buikwand, waardoor de vruchtjes makkelijker in beeld te krijgen zijn.

Het Bloed

'Het bloed' is een ziekte die wordt veroorzaakt door Clostridium bacterie type D, veelal bij de snelstgroeierende lammeren. Dit kan zich echter voordoen bij alle leeftijden. In veel gevallen verloopt de ziekte zó snel, dat de dieren plots dood gevonden worden. Behandeling wordt dus erg moeilijk. Preventief kan tegen 'het bloed' geënt worden. Hiervoor bestaan verschillende vaccins. De vaccinatie kan op 2 manieren worden toegepast:

1. Drachtige schapen/geiten enten: bij niet eerder geënte dieren, dient dit minimaal 6 en 2 weken voor het lammeren te gebeuren. Dieren die eerder gevaccineerd zijn geweest kunnen af met een éénmalige enting op 2-8 weken voor het lammeren. Uitgaande van een goede biestopname zijn de lammeren 6-12 weken na geboorte beschermd tegen 'het bloed'.
2. Lammeren vaccineren: dit kan vanaf een leeftijd van 2 weken en dient 4-6 weken later opnieuw herhaald te worden.

Nb. Indien u de lammeren eveneens wilt beschermen voor zomerlongonsteking, kan een vaccinatie pas vanaf 3 weken leeftijd worden toegepast.

Wilt u meer informatie over de type vaccins en het vaccineren, neem dan contact op met de praktijk.

Met vriendelijke groet,

Team Landbouwhuisdierenartsen Dierenkliniek Oldenzaal-Losser

